

Alba Radar

Lakossági közvélemény-kutatási program Székesfehérváron

12. hullám

Verskultúra Székesfehérváron

2012. április 11.

Készítette: Domokos Tamás
info@echomail.hu

Echo Innovációs Műhely
Echo Research Center
www.echonetwork.hu

A kutatás háttere és módszertana

Az Echo Survey Szociológiai Kutatóintézet az Echo Nonprofit Network Helyi Demokrácia Audit programjának keretén belül rendszeres társadalomtudományi kutatással vizsgálja a székesfehérvári helyi demokrácia helyzetét. A helyi demokratikus deficit alakulásán túl évek óta vizsgáljuk a lakosok önkormányzattal, az önkormányzati munkával, döntésekkel való elégedettségét is valamint az iskolai demokrácia alakulását. A korábbi kutatási eredmények alapján a jövőben fontos fejlesztési irány a döntéshozók munkájának szakmai támogatása a lakossági vélemények szervezett formában történő feltárásával. Az Alba Radar program éppen erről szól, gyors és olcsó lakossági adatfelvételek (jellemzően telefonos vagy on-line survey kutatások) lebonyolításával egy-egy aktuális közéleti, várospolitikai vagy fejlesztési kérdésben megismerni a lakosok álláspontját még a döntés meghozatala előtt és a véleményeket, kutatási eredményeket, úgyis mint a lakosság álláspontját rendszerezett formában megismertetni a város vezetőivel, döntéshozó testületeivel, szakbizottságaival.

Az első Alba Radar adatfelvételre 2010. júniusában került sor, azóta igyekszünk havonta vagy kéthavonta újra lebonyolítani a kutatást. A 12. hullámra 2012. március 30. és április 1. között került sor, az Echo Innovációs Műhely adatfelvételi részlege 300 fős reprezentatív telefonos kutatást végzett Székesfehérvár felnőtt lakossága körében ebben a hónapban is. A válaszmegtagadásokból fakadó kismértékű torzulásokat többszemponútú matematikai súlyozás segítségével korrigáltuk. A beszámolóban közölt adatok kor és nem szerint reprezentálják a város felnőtt lakosságát. A mintavételi hiba jelen kutatás esetén +/- 3-5 százalék. A kérdőívből kinyerhető empirikus adatokat kódolás után számítógépen rögzítettük és ellenőriztük. Az adatelemzést SPSS programmal végeztük.

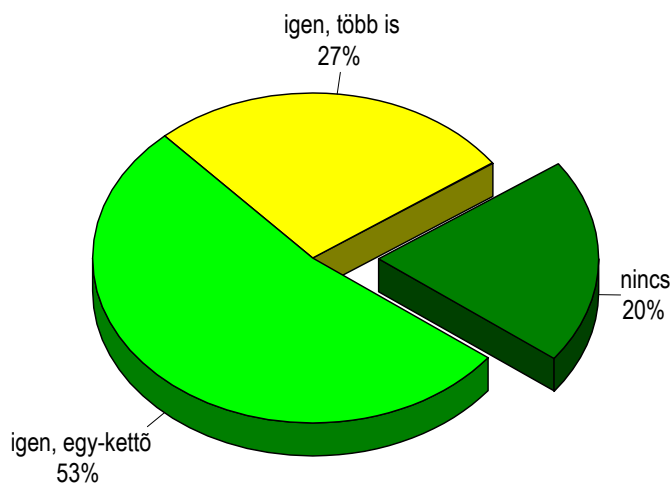
A mostani Alba Radar kutatás médiahasználati szokásokat, a húsvéti ünnepekörhöz kapcsolódó lakossági szokásokat, a költészet napjával kapcsolatos véleményeket, a környezetvédelmi akciókban való részvételi hajlandóságot, az autizmussal kapcsolatos alapvető tájékozottságot valamint az adó 1 százalékának felajánlásáról alkotott nézeteket tárta fel. A korábbi kutatási eredmények és vizsgált témák elérhetők a www.echosurvey.hu honlapon.

Verseskötetek a könyvespolcon

Hazánkban közel 50 éve, 1964 óta József Attila születésnapján, április 11-én ünnepeljük a költészet napját. Ebből az alkalomból minden évben irodalmi előadóstekkel, könyvbemutatókkal, költőtálalkozókkal és versenyekkel tisztelgünk a tragikus sorsú poéta emléke és a magyar líra előtt. Kutatóintézetünk ez alkalommal az Alba Radar lakossági kutatás program részeként a versekhez való viszonyukról kérdezte a fehérvári lakosokat.

Az adatfelvétel során elért reprezentatív minta alapján kiderült, hogy a verseskötetek az emberek háztartásában ugyanolyan magas arányban megtalálhatók, mint más könyvek vagy nyomtatványok, a megkérdezettek 53 százaléka nyilatkozott úgy, hogy egy-két verseskötete van otthon, további 27 százaléknál több ilyen kötet is van otthon a polcokon. Ahonnan teljesen hiányoznak a verseskötetek a háztartásból, a fehérváriak egyötödét teszik ki.

Van az Önök háztartásában otthon verseskötet?

mintavételi hiba: +/- 3-5 százalék, 95 százalékos megbízhatósági szinten

A válaszokat alapvetően két demográfiai jellemző határozza meg, az életkor és az iskolai végzettség. Megállapítható, hogy míg a 35 év alatti fiatalok esetében mindössze 8 százalékban hiányoznak a verseskötetek otthonról, a középkorú lakosok esetében ez az arány már 13 százalék, a 60 éven felüliek esetében viszont már eléri az 50 százalékot is.

A legtöbb verseskötet – ahogy az várható volt – a diplomás háztartásokban van, itt a megkérdezettek 60 százaléka mondta, hogy több is van otthon, s további 37 százalékban egy-két verseskötet található. Az érettségivel nem rendelkező családokban ugyanakkor csak minden másodikban van egyáltalán verseskötet, jellemzően egy-két könyvről van szó.

Van az Önök háztartásában otthon verses kötet?

Változó	Kategória	Egy-kettő van	Több is van	Nincs
Nem	Férfi	57	23	20
	Nő	49	31	20
Korcsoport	18-34 év	61	31	8
	35-59 év	55	32	13
	60 év és idősebb	34	15	51
Iskolai végzettség	nincs érettségi	53	9	38
	Érettségizett	63	24	13
	Diplomás	37	60	3

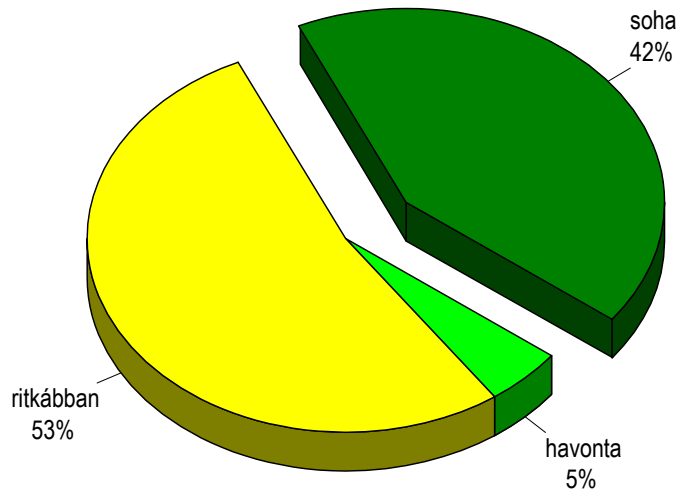
A válaszok százalékos megoszlása

Versolvasási szokások

Magyarország a lírai költők hazája. Az irodalom egyetlen terén sem alkotott a magyar szellem annyit s világviszonylatban is olyan nagyot, mint a költészetben, ennek megfelelően a verseknek is mindig volt befogadó közege Magyarországon. A passzív szabadidős tevékenységek struktúrájában az utóbbi évtizedekben a könyvek olvasását folyamatosan háttérbe szorította a televízió illetve az utóbbi években a számítógép előtt töltött idő, ennek pedig részben áldozatul esett a versek olvasása is. Arra a kérdésre, hogy „milyen gyakran szokott Ön szabadidejében verseket olvasni?” a fehérvári lakosok közül senki sem mondta, hogy ez hetente jellemezné, s mindössze 5 százalékuk említette, hogy minden hónapban szokott verset

olvasni. A többségük (53 százalék) saját bevallása szerint ennél ritkábban olvas verset, 42 százalékuk pedig sohasem teszi ezt.

Milyen gyakran szokott Ön szabadidejében verseket olvasni?

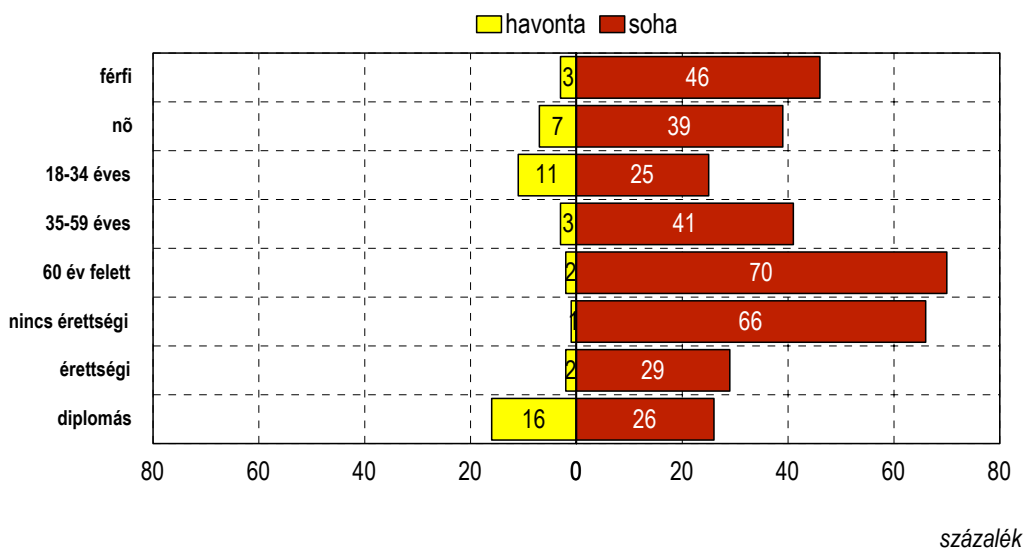

mintavételi hiba: +/- 3-5 százalék, 95 százalékos megbízhatósági szinten

Ebben a kérdésben kimutatható eltérés a nemek szerint, míg a férfiaknak 3 százaléka olvas havonta verseket, addig a nőknek 7 százaléka, s ennél ritkábban is inkább a nők olvasnak verseket. Jellemző, hogy míg a férfiaknak 46 százaléka nem olvas soha verset, addig a nők körében ez az arány alacsonyabb, 39 százalék.

A legtöbb gyakori versolvasó a fiatalok között van, 35 év alatt a férfiaknak még 11 százaléka olvas havonta verseket, 35-60 év között ez az arány már csak 3 százalék, 60 év felett pedig alig éri el a 2 százalékot. Ezzel párhuzamosan az idős lakosok 70 százaléka soha nem olvas verseket, míg a fiatalok körében ez az arány csak 25 százalék. Hasonló tendencia rajzolódik ki az iskolai végzettség mentén is, míg a diplomások 16 százaléka havi rendszerességgel olvas verseket és 26 százalékuk soha sem, addig az érettségivel nem rendelkezők kétharmada nem olvas soha és 33 százalékuk is csak nagyon ritkán teszi ezt.

Milyen gyakran szokott Ön szabadidejében verseket olvasni?

Milyen gyakran szokott Ön szabadidejében verseket olvasni?

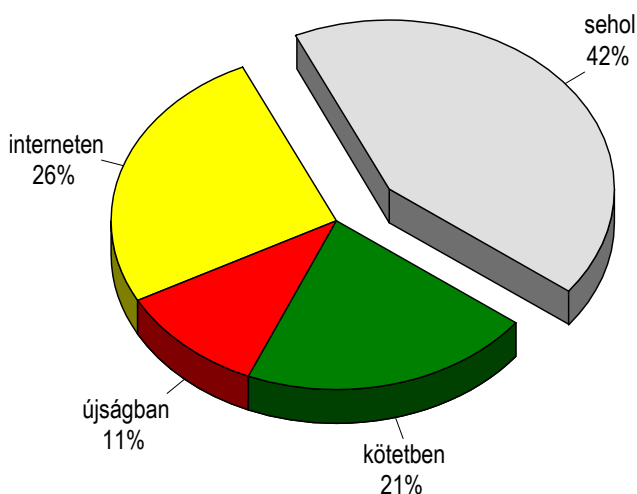
Változó	Kategória	Hetente	Havonta	Ritkábban	Soha
Nem	Férfi	0	3	51	46
	Nő	0	7	54	39
Korcsoport	18-34 év	0	11	64	25
	35-59 év	0	3	56	41
	60 év és idősebb	0	2	28	70
Iskolai végzettség	nincs érettségi	0	1	33	66
	Érettségizett	0	2	68	30
	Diplomás	0	16	58	26

A válaszok százalékos megoszlása

A korábbi időszakban versek alapvetően újságokban, folyóiratokban vagy pedig kötetekben jelenhettek meg. Az internet megjelenése ezen a téren is változást hozott, hiszen újabb kommunikációs felületként a versek publikációs formájaként is találkozhatunk vele. Az internet, mely alapvetően a rövid üzeneteknek kedvez megváltoztatta a versolvasási szokásokat a fehérváriak körében, azok, akik szoktak verseket olvasni ugyanis a megjelenés helye szerint elsősorban az interneten (45 százalék) olvasnak verset, a verseskötetek csak a második helyre szorultak (35 százalék), míg azok aránya, akik elsősorban folyóiratokban, újságokban olvasnak verset, alig teszi ki a versolvasók egyötödét.

Ha az adatokat a teljes népességre vetítjük, akkor a lakosok 42 százaléka sehol sem olvas verseket, 26 százalékuk elsősorban az interneten, 21 százalékuk verseskötetekben, 11 százalékuk pedig újságokban, folyóiratokban szokott verset olvasni a megjelenés helye szerint. Ennek generációs sajátossága is kimutatható, míg a fiatalok 78 százaléka az interneten olvas verseket, addig a verset olvasó idősök elsősorban a köteteket preferálják.

A megjelenés helye szerint elsősorban hol szokott verseket olvasni?

mintavételi hiba: +/- 3-5 százalék, 95 százalékos megbízhatósági szinten

A megjelenés helye szerint elsősorban hol szokott verseket olvasni?

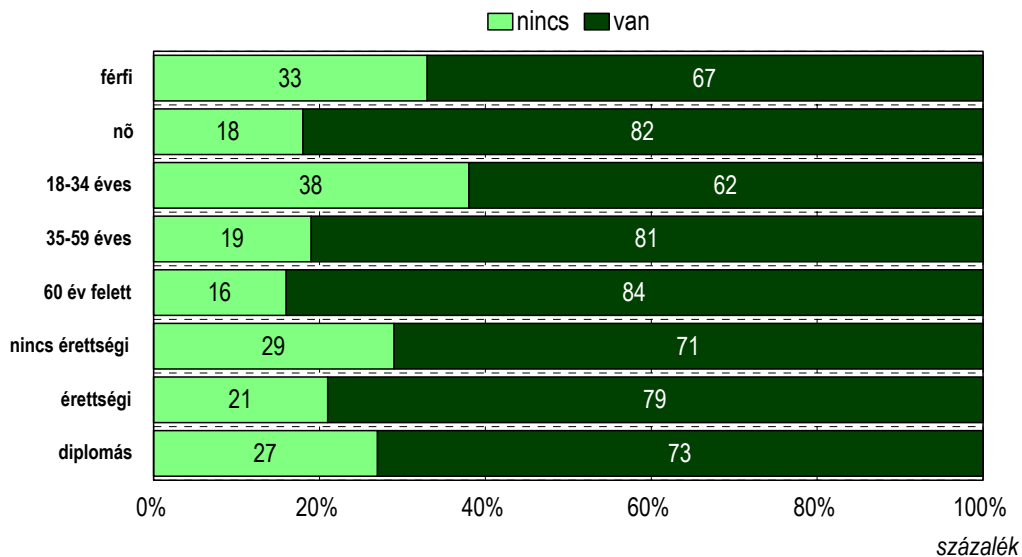
Változó	Kategória	Interneten	Folyóiratban, újságban	Verseskötetben
Nem	Férfi	51	17	32
	Nő	41	21	38
Korcsoport	18-34 év	78	12	10
	35-59 év	28	25	47
	60 év és idősebb	0	26	74
Iskolai végzettség	nincs érettségi	36	33	30
	Érettségizett	52	16	32
	Diplomás	40	16	44

A válaszok százalékos megoszlása

Kedvenc költők

Függetlenül attól, hogy a megkérdezett székesfehérvári lakosok 42 százaléka soha nem olvas verseket, az emberek háromnegyedének van kedvenc költője, érdekes módon éppen a több verset olvasó fiataloknak van kevésbé kedvenceik, míg az idősebbeknek inkább.

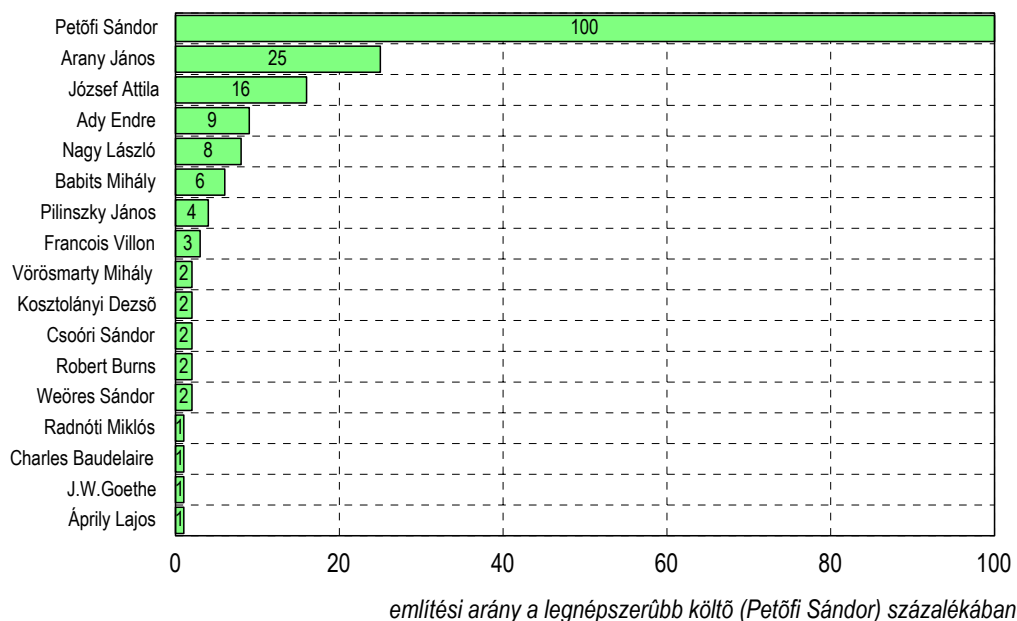
Van Önnek kedvenc költője?

Akinek van kedvenc költője, a kutatás során többségében arra is válaszolt, hogy ki az. Ezek alapján a székesfehérvári felnőtt lakosok körében a legnépszerűbb költő torony magasan Petőfi Sándor, a forradalmár, nemzeti hős, a magyar költészet egyik legismertebb és legkiemelkedőbb alakja, aki több mint ezer verset írt rövid élete alatt. Az összes említés közel fele őt nevezte meg. Őt követi a sorban a népszerűségi listán Arany János, aki annak idején a Kisfaludy Társaság elnöke és a Magyar Tudományos Akadémia igazgatója és főttkára is volt. A népszerűségi „verseny” dobogósa még a költészet napja kapcsán legtöbbször emlegetett József Attila, posztumusz Kossuth-díjas és Baumgarten-díjas magyar költő.

Költők népszerűségi piramisa Székesfehérváron

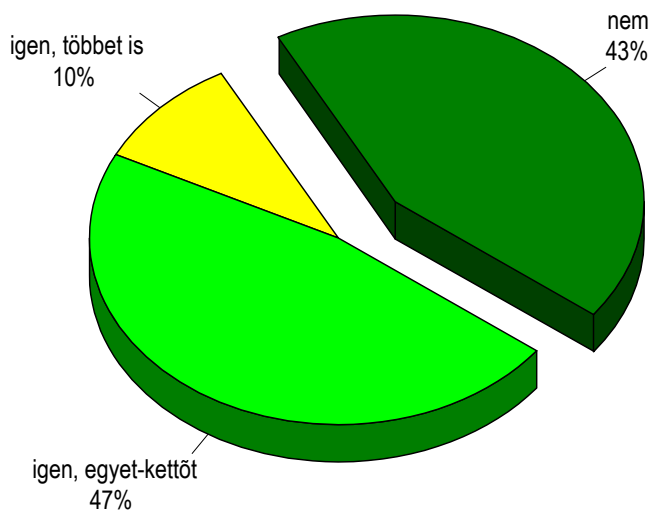

A fehérváriak kedvencei között találjuk még Ady Endrét, Nagy Lászlót, Babits Mihályt, Pilinszky Jánost, Vörösmarty Mihályt, Kosztányi Dezsőt, Csoóri Sándort, Weöres Sándort és Áprily Lajost a magyar költők közül, és Francois Villont, Robert Burnst, Charles Baudelaire-t és Johann Wolfgang von Goethe-t a nem magyar nyelvű költők közül.

Végezetül arra kértük a válaszadókat, mondják meg, hogy tudnának-e fejből is verset mondani. A kapott válaszok alapján az irodalom órai memoriterek illetve a rendszeresebb versolvasás nem múlt el nyomtalanul, mert a megkérdezettek több mint fele, úgy nyilatkozott, hogy fejből is tud verset mondani, az önbevallás alapján minden tizedik fehérvári több verset is ismer kívülről.

Demográfiai szempontból e tekintetben nincs különbség a férfiak és a nők válaszai között, ellenben az életkor szerint kimutatható, hogy leginkább a 35-59 év közötti középkorú népesség ismer kívülről verseket, s az is jellemző, hogy az iskolai végzettség emelkedésével is nő azok aránya, akik fejből is tudnak verset mondani.

Tudna Ön fejből verset mondani?

mintavételi hiba: +/- 3-5 százalék, 95 százalékos megbízhatósági szinten

Tudna Ön fejből verset mondani?

Változó	Kategória	igen, egy-kettő tudok fejből	igen, több is tudok	Nem tudok
Nem	Férfi	48	10	42
	Nő	47	10	43
Korcsoport	18-34 év	47	5	48
	35-59 év	51	15	34
	60 év és idősebb	37	9	54
Iskolai végzettség	nincs érettségi	42	10	48
	Érettségizett	52	7	41
	Diplomás	46	18	36

A válaszok százalékos megoszlása

Demográfiai megoszlás

Az adatfelvételben résztvevők demográfiai megoszlása az alábbiak szerint alakult az Alba Radar e havi adatfelvételében:

Változó	Kategória	%	Összesen
Nem	Férfi	47	100
	Nő	53	
Korcsoport	18-34 év	32	100
	35-59 év	47	
	60 év és idősebb	21	
Iskolai végzettség	nincs érettségi	36	100
	Érettségizett	39	
	Diplomas	25	